

Programma Lokale Versterking GGz Wmo van mensen met een psychische handicap

Vereniging Landelijk Platform GGz

Verslag bijeenkomst Deelnemersraad GGZ-WMO Drenthe 15 december 2008

Voorlichting Stichting Voedselbank Midden-Drenthe

1. Opening

Cor Bras opent de vergadering en heet allen en de gasten in het bijzonder hartelijk welkom te heten. Het thema van deze bijeenkomst is **'Voedselbank en WMO'**.

2. Stichting Voedselbank Midden-Drenthe; voorlichting door dhr. H. Smit, bestuurslid

25 mei 2005 is de Stichting Voedselbank Midden-Drenthe opgericht.

De voedselbank is een organisatie vergelijkbaar met een gewone bank, met dit verschil dat er geen transacties in geld plaatsvinden. De inkomstenbron wordt gevonden in het gratis aanbod van goederen door leveranciers en onze uitgaven omvatten de gratis verstrekking van voedselpakketten aan de aanvragers. Er wordt geen winst gemaakt, omdat op non-profit basis wordt gewerkt.

Doelstelling

De Stichting Voedselbank Midden-Drenthe wil een bijdrage leveren aan de vermindering van (verborgen) armoede en verspilling voor zover dat betrekking heeft op de gemeente Aa en Hunze, de gemeente Assen en de gemeente Midden-Drenthe. De gehele organisatie wordt gedragen door vrijwilligers in alle functies.

Waarom een voedselbank?

In onze huidige samenleving wil men niet graag toegeven dat ook in ons rijke Nederland nog steeds mensen leven onder het bestaansminimum. Toegegeven, veel daarvan is zichtbaar (verslaafden, daklozen, etc.) maar meer nog dan dat is er de verborgen armoede.

Oorzaken van probleemsituaties

Er zijn twee invalshoeken in de praktijk te onderscheiden:

- oorzaken die vanuit de mensen zelf voortkomen en
- problemen die de maatschappij veroorzaakt.

Als oorzaken die vanuit de mensen zelf voortkomen zijn te noemen:

- * *Mensen met psychiatrische problemen,*
- * Sociale zwakkeren;
- * Mensen die onvoldoende inzicht hebben in de eigen situatie;
- * Mensen die vanwege schaamtegevoelens geen beroep doen op hulpverlenende instanties;
- * Mensen met een verstandelijk laag niveau;
- * Mensen die sterk beïnvloedbaar zijn door reclame boodschappen
- * *Mensen die geen sociaal netwerk hebben.*

Maatschappelijke factoren

- * Langdurige en/of ingewikkelde procedures bij de aanvraag van een uitkering/toeslag etc..
- * Langdurige en kostbare procedures in geval van rechtspraak;
- * Structurele werkloosheid, mede door hogere eisen die gesteld worden aan opleidingen;
- * Ingewikkeldheid van regelgeving van sociale wetten en verzekeringen, ziektekostenverzekering, belastingwetgeving et cetera, waardoor mogelijkheden voor ondersteuning niet worden benut;
- * Ontstaan van anonimiteit en isolement door toenemende individualisering en bureaucrativering.

Vrijwilligersorganisatie

De voedselbank is een vrijwilligersorganisatie en is voor haar bestaan sterk afhankelijk van donaties, subsidies en andere giften. De marginale kosten, zoals transportkosten, huisvesting en energie, worden zo laag mogelijk gehouden, maar moeten wel ergens van worden bekostigd.

De Stichting Voedselbank Midden-Drenthe werkt met uitgifte punten

Bij de volgende uitgiftepunten kunnen voedselpakketten worden afgehaald:

Gemeente Aa en Hunze: Gieten, Gasselternijveen
Gemeente Assen: Assen: Rolderstraat 104
Gemeente Midden-Drenthe: Beilen, Nieuw Balinge, Westerbork, Smilde

Criteria armoedegrens

De grens wordt niet bepaald door het minimum bestaansinkomen (zeg maar bijstandsuitkering), maar door het minimaal netto te besteden budget per maand voor voedsel en kleding. De voedselbank volgt de berekening die door de Federatie van Voedselbanken in Nederland worden voorgesteld. Om in aanmerking te komen voor een voedselpakket gelden de volgende criteria. (landelijk aangepast 15-10-'08);

Wanneer van alle inkomsten na aftrek van alle vaste lasten minder overblijft voor voedsel en kleding dan;

<i>Eenpersoons huishouden</i>	<i>€ 175,=</i>
<i>Meer volwassenen vanaf 16 jaar</i>	<i>€ 60,=</i>
<i>Kinderen tot en met 12 jaar</i>	<i>€ 30,=</i>
<i>Kinderen 13-16 jaar</i>	<i>€ 50,=</i>

Aanmelding vragen om hulp

De aanmeldingen van vragen om hulp bij de voedselbank vinden op twee manieren plaats:

a. Via hulpverleningsinstanties b. rechtstreeks bij de voedselbank.

a. Via hulpverleningsinstanties

De Voedselbank gaat er van uit dat de hulpverleningsinstanties door informatieverstrekking onzerzijds de criteria van de voedselbank hanteert.

Hulpverleningsinstanties zoals:

Maatschappelijk werk GKB Verslavingszorg Vluchtelingenwerk
Sociale raadvrouw Gezinsvoogdij Reclassering enz.

Het intake gesprek en screening vindt plaats door de screeners van de voedselbank.

b. Rechtstreeks bij de voedselbank

Rechtstreeks bij de Voedselbank komen aanvragen om hulp binnen als gevolg van:

- public relations activiteiten - als gevolg van 'mond-tot-mond-reclame'
- via de folder die op veel publieke plaatsen ligt.

Het intake gesprek en screening vindt plaats door de screeners van de voedselbank.

Uitgangspunt bij screening

De screeners van de Voedselbank vormen zich een oordeel over de financiële situatie van de aanvrager, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene.

Hoe de aanvrager in deze situatie is terechtgekomen is voor de Voedselbank geen onderwerp van beoordeling. Bij de intake worden er afspraken gemaakt voor het eerste halfjaar.

Ook wordt hulpvragers aangeraden om in contact te treden met professionele hulpinstanties . De hulpaanvrager dient zelf initiatieven te nemen en aan te geven wat zij/ hij zelf zal doen om uit de ontstane probleemsituatie te komen. De ervaring leert dat ongeveer de helft van de aanvragen rechtstreeks bij de Voedselbank binnenkomt.

- Na het begin van de verstrekking vindt ieder halfjaar opnieuw een screening plaats.
- De situatie van de hulpaanvrager wordt op dat moment opnieuw beoordeeld op basis van hun financiële en gezinssituatie en de gemaakte afspraken bij het intake gesprek.
- Wanneer een afnemer drie jaar gebruik heeft gemaakt van de hulp van de Voedselbank krijgt zij/hij dus te maken met 6 screenmomenten in totaal plus een beëindigingsgesprek. rie jaar is ook de termijn die het GKB (Gemeentelijke Kredietbank) hanteert bij schuldsanering.

Uitgifte voedselpakketten

De voedselpakketten worden één keer per maand verstrekt. Gezinnen die minder dan 70 % van de vastgestelde bedragen hebben te besteden krijgen twee keer per maand een pakket aangeboden. Sinds maart 2006 is er voldoende brood aanbod om wekelijks brood aan te bieden. Wanneer men voldoet aan de criteria heeft men ook toegang tot de kledingbank waar gratis kleding wordt aangeboden.

Afnemers

Het aantal afnemers van voedselpakketten is (december 2008) 160. Van deze 160 gezinnen hebben ruim 90 gezinnen minder te besteden dan de norm en komen daarom in aanmerking voor twee voedselpakketten per maand. Afnemers van pakketten tekenen een overeenkomst waarmee men aangeeft zelf verantwoordelijk te zijn voor het gebruiken van het aangeboden voedsel

Privacy-garantie

Alleen het secretariaat en de screeners hebben kennis van persoonsgegevens van de aanvrager.

De voedselpakketten worden door de voedselbank gecodeerd gereedgemaakt en verstrekt. Gezien het karakter van de werkzaamheden van de stichting hebben vrijwilligers en bestuursleden plicht tot geheimhouding omtrent alles waarvan zij redelijkerwijs kunnen vermoeden dat het vertrouwelijk is.

Vrijwilligers

Naast 6 bestuursleden werken ruim 35 vrijwilligers mee om de voedselbank te runnen.

Ontwikkelingen Assen

In september 2005 is de samenwerking met het Leger des Heils in Assen op gang gekomen voor de verstrekking van voedselpakketten in Assen. Op 3 juli 2006 werd een samenwerkings - overeenkomst getekend. De samenwerking is in 2006 zodanig uitgegroeid dat vrijwilligers uit Assen helpen bij het klaarmaken van pakketten in het centrale depôt in Beilen. De screening van aanvragers en de uitgifte van voedselpakketten in het uitgiftepunt aan de Rolderstraat in Assen worden volledig door vrijwilligers uit Assen zelf verzorgd. Het aantal afnemers van voedselpakketten in Assen is eind 2008 gegroeid tot ruim 90.

Uitbreiding werkgebied met Aa en Hunze

In het voorjaar 2006 lieten vijf mensen uit de gemeente Aa en Hunze (verenigd in de 'Arme kant van Aa en Hunze') weten een voedselbank te willen beginnen. Na overleg konden we samen vaststellen dat samenwerken binnen de Stichting Voedselbank Midden-Drenthe de beste optie was. Op 7 mei 2006 werd de samenwerkingsovereenkomst getekend. De screening van aanvragers en de uitgifte van voedselpakketten wordt volledig verzorgd door vrijwilligers uit de gemeente Aa en Hunze.

Zij komen in het centrale depôt in Beilen helpen met het klaarmaken van voedselpakketten. De uitgifte van deze pakketten vindt plaats in Gieten en Gasselternijveen. Het aantal afnemers in de gemeente Aa en Hunze is eind 2008 ruim 20.

Huisvesting

Omdat de gemeenten Aa en Hunze, Assen en Midden-Drenthe en een aantal wooncorporaties zich bereid hebben verklaard om de huisvestingskosten voor hun rekening te nemen kon de Voedselbank per 1 mei 2007 gaan werken vanuit het pand aan de Omloop 2. Dit pand was voorheen de werkplaats van Woonservice. Het pand biedt voldoende werk- en facilitaire ruimte om op een prettige manier te werken en het ligt voor wat betreft de aanvoer van producten als ook voor het afhalen van de voedselpakketten op een geschikte plaats.

Aanvoer van producten

Een groeiend aantal grossiers, winkeliers, bakkers, groentetelers, agrariërs en pluimveehouders uit het werkgebied stellen artikelen beschikbaar. Producten die buiten het werkgebied worden verzameld en beschikbaar komen voor afzet in Drenthe worden via het centrale depot van de Noordelijke Voedselbanken in Meppel aangeboden aan Midden-Drenthe.

Van de totale aanvoer komt ongeveer 80 % uit het werkgebied en circa 20 % van elders via het depôt in Meppel.

Aandacht voor kwaliteit

De aangevoerde goederen worden schoongemaakt, op kwaliteit beoordeeld en overzichtelijk in schappen geplaatst, dit werkt voordelig bij de samenstelling van de voedselpakketten. Voor de benadering van grossiers en grote bedrijven wordt nauw samengewerkt met de andere voedselbanken in de regio. Om zoveel mogelijk kosten te besparen wordt de logistiek van de aanvoer producten van grotere leveranciers gecoördineerd door de afdeling logistiek van de Noordelijke voedselbanken. Bedrijven die landelijk werken worden benaderd door de acquisitiegroep van de Noordelijke Voedselbanken

Beheer voorraaddepot

Bij de controle wordt gelet op –Orde - Netheid – Kwaliteit en Houdbaarheid.

De THT datum, ten minste houdbaar tot, betekent niet altijd dat producten na de THT datum niet meer van goede kwaliteit kunnen zijn. Dikwijls wordt de aanduiding THT beoordeeld als uiterste datum om te gebruiken. Dit is een onjuiste interpretatie volgens de consumentengids. Veel producten en vooral de droge producten houden dikwijls veel langer goede kwaliteit.

Financiering

Er werken bij de voedselbank alleen vrijwilligers.

Het voedsel wordt gratis verkregen, maar voor de financiering van transport, opslag en energiekosten is de Voedselbank afhankelijk van donaties en giften. Zonder bijdragen van overheid, donateurs en sponsors kan de voedselbank niet blijven functioneren.

Werving van sponsors /donateurs

De Voedselbank ontvangt regelmatig éénmalige giften.

Om blijvend aan onze financiële verplichtingen te kunnen voldoen moeten het werk van de Voedselbank steeds opnieuw onder de aandacht worden gebracht.

Bedrijfsrisico's

Om de risico's die de stichting bij de uitvoering van haar werkzaamheden loopt zoveel mogelijk af te dekken werden verzekeringen afgesloten: een bedrijf - aansprakelijkheidsverzekering, een collectieve ongevallenverzekering voor vrijwilligers en een bedrijf - stagnatieverzekering. Afnemers van voedselpakketten dienen een formulier te ondertekenen waarmee men aangeeft te weten dat men zelf verantwoordelijk is voor het gebruik van de producten in de verstrekte voedselpakketten.

Samenwerking

De Stichting Voedselbank Midden-Drenthe zoekt haar kracht in samenwerking.

Samenwerking met naburige voedselbanken bij de werving van producten. Er worden regelmatig producten uitgewisseld. Samenwerking met sociaal-maatschappelijke organisaties en met andere organisaties die zich ook bezig houden met het armoedevraagstuk.

Gedurende het verhaal van dhr. Smit en aansluitend worden er wat vragen gesteld en opmerkingen geplaatst.

- Een alleenstaande in een zorginstelling krijgt 275 euro zak- en kleedgeld per maand en hoeft niet zijn eigen eten te betalen. Dit bedrag is ook door de Nibud vastgesteld, net zoals de norm om in aanmerking te komen voor een voedselpakket terwijl deze lager ligt. Dat is vreemd.
- Sommige gemeenten verlenen geen medewerking.
Volgens dhr. Smit echter is heel Drenthe in bewerking en wordt elke Voedselbank gedeeltelijk gesubsidieerd door gemeenten. Het gaat wel om verschillende subsidies. Gemeenten zeggen wel dat ze alle maatschappelijke organisaties laten samenwerken, maar zien niet in dat de Voedselbank ook ondersteuning nodig heeft.
- In Tynaarlo worden de mensen niet doorverwezen naar de Voedselbank.
Dhr. Smit antwoordt dat Tynaarlo in deze onder Noordenveld valt, maar dat mensen daar veelal niet naar toe kunnen.

- Hoe lang na aanvraag komt men in aanmerking voor een voedselpakket?
Binnen een week heeft men een reactie. Als de nood hoog is, kunnen mensen in de tussentijd ook terecht bij de Voedselbank. Desnoods wordt het voedselpakket gebracht, hoewel het uitgangspunt is dat mensen er ook wat voor moeten doen. Ze mogen niet passief worden. Door beweging komen ook de sociale contacten (weer) op gang.

De heer Smit sluit af met de opmerking dat het fijn zou zijn als WMO-raden ook een pleidooi voor de Voedselbanken kunnen houden, richting gemeenten.

3. Gemeenten/WMO en de Voedselbank

Mevrouw Van Kesteren vertelt dat zij sinds drie jaar bij de gemeente Borger-Odoorn werkt. Zij heeft de WMO-aanpak opgestart en Volksgezondheid. Bij het voorbereiden van de WMO was reeds duidelijk dat de WMO in eerste instantie wijst op de mogelijkheden van mensen om zelf hun leven in te richten. Daarnaast heeft de overheid als taak mensen te helpen zichzelf te versterken (empowerment). In plattelandsgemeenten is het moeilijk om voorzieningen overeind te houden. De kosten voor zorg rijzen de pan uit, maar de overheid kan niet alles oplossen. Mensen zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk. De Voedselbank is eigenlijk wel een soort WMO-voorziening. Het biedt mensen het laatste middel om mee te kunnen doen. Mensen die de regie over hun leven kwijt zijn, overzien zelf vaak de mogelijkheden niet meer om mee te kunnen doen, terwijl er genoeg voorzieningen zijn. In de bijstand zijn er bijvoorbeeld voldoende mogelijkheden om rond te kunnen komen.

Het komt voor dat mensen hun voeding verkeerd inkopen, waardoor kinderen niet de voedingswaarden binnen krijgen, die zij nodig hebben. Daarin kan de gemeente een rol spelen door deze gezinnen preventief te begeleiden en voorlichting te geven ten aanzien van het inkopen van voedsel.

Als de Voedselbank nodig is in de maatschappij, is dat een signaal dat de gemeente de problemen binnen gezinnen niet heeft kunnen voorkomen.

Opgemerkt wordt dat een goed leesbare folder belangrijk is als voorlichtingsmiddel. Mevrouw Van Kesteren antwoordt dat de gemeente Borger-Odoorn een dergelijke folder wel heeft, maar vraagt zich af waarom dit niet provinciaal geregeld is.

Opgemerkt wordt dat als stelling genomen is dat de sociale voorzieningen en de bijstandsuitkering voldoende is om van te leven. Men kan er echter geen reserves van opbouwen.

Opgemerkt wordt dat het triest is dat de Voedselbank gezien wordt als prikkel om mee te kunnen doen. Je kunt je afvragen wat dan de norm is om mee te doen.

Mevrouw Van Kesteren antwoordt dat gemeenten normen moeten stellen omdat zij niet voor iedere burger afzonderlijke regelingen kunnen bedenken. Het gaat immers om gemeenschapsgeld. Ten aanzien van de bijstandsnorm wordt er in de gemeente Borger-Odoorn wel maatwerk geleverd op wat iemand wil, nodig heeft en kan.

Opgemerkt wordt dat gemeenten naar het belastbaar inkomen kijken, wanneer je een beroep doet op de gemeente. Mensen die in een AWBZ-instelling wonen en leven van een zak- en kleedgelduitkering komen dan niet in aanmerking voor hulp van de gemeente.

Mevrouw Van Kesteren antwoordt dat de WMO-raad van Borger-Odoorn er daarom voor pleit om bij aanvragen te kijken naar het netto-inkomen.

4. Ervaringsverhaal "Voedselbank" door Anita:

Elke maand weer; red ik het, of red ik het niet. De laatste maanden merk ik het dat ik het steeds vaker gewoon niet red.

Om de 2 weken komt mijn hulp voor mijn financiële administratie en ik deelde laatst met haar mijn zorgen.

Ze bekeek mijn afschriften en kon niet ontdekken waar het nou aan lag want ik leef al zo zuinig. Daarbij merkte ik op "ja ik kan mijn telefoon en internet opzeggen, dan heb ik wel weer wat geld voor boodschappen".

Maar Joke, van Humanitas Thuisadministratie zei daarop tegen mij "maar ja, meid met internet doe jij juist zoveel en je hebt er juist zoveel aan". Ja en dat is waar.

Ik opperde het idee eens te gaan kijken of ik dan misschien niet gebruik zou kunnen maken van een voedselbank. En zo vond ik dus een internet adres met telefoonnummer en e-mail adres van de voedselbank in mijn eigen woonplaats. Ik mailde diezelfde avond naar de voedselbank toe en schetste daarin mijn financiële situatie.

Een kwartier later had ik al een reactie terug, de volgende dag zou er voor mij een voedselpakket klaarstaan dat ik tussen twee en vier 's middags op kon halen.

Het was net of en een gevoel van verlichting door mijn lijf ging.

Meteen zocht ik op internet een routeplanner en printte de route naar de voedselbank uit.

De volgende dag ging ik er naartoe, op mijn scooter. In een loods op het industrieterrein kwam ik aan en ik zag al dat het best druk was. Veel mensen hadden een grote boodschappentas bij zich, waar ik dus niet aan gedacht had.

Eenmaal binnen viel de onzekerheid en misschien toch een stukje schaamte van mij af, toen een mevrouw een gesprekje met me begon dat het maar goed is dat dit er is en dat mensen die het nodig hebben er wel naartoe moeten gaan als signaal naar de gemeente en de overheid toe.

De rij werd kleiner en ik was aan de beurt. Ik zei dat ik hier voor het eerst was en gister had gemaild. Een man achter de balie herkende mij daarin en vroeg uit hoeveel personen mijn huishouden bestaat. "Alleen ik zelf en mijn hondje" zei ik, en de man maakte even een opmerking dat hij als hij wat hondenvoer in de loods had staan, het er ook in zou hebben gedaan.

Mijn gegevens werden genoteerd en ik kreeg een pakket mee met de vriendelijke woorden "over 2 weken wel weer komen hè".

Ik bedankte hartelijk en ging weg met mijn boodschappen .

Het was best een redelijk groot pakket met bruikbare spullen, niet genoeg om twee weken van te kunnen eten, maar wel een extraatje om je eigen kosten qua boodschappen een beetje te kunnen drukken.

Afgelopen donderdag ging ik weer naar de voedselbank. Het was een enorme drukte en het was duidelijk te zien dat de vrijwilligers het eigenlijk niet aan konden. Het verbaasde mij dat de op leeftijd zijnde vrouw achter de balie, druk in de weer was met allerlei lijsten. Dat moet toch makkelijker kunnen, bijvoorbeeld door alle administratie in een computer bij te houden. Maar ja, die moet je dan wel hebben en je moet dan wel mensen hebben die met zo'n ding overweg kunnen, zoals ik zelf bijvoorbeeld.

Na een uur in de rij te hebben gestaan, kwam ik bij de balie aan en vroeg ik of de mensen misschien vrijwilligers erbij konden gebruiken. Er werd me uitgelegd dat ze het erg van mij op prijs stelden maar dat de voedselbank in het reglement hebben staan dat cliënten geen vrijwilliger bij de voedselbank mogen zijn.

Mijn vriend was die dag met me meegegaan in de auto en hij zei tegen mij "Goh, ik heb heel wat mensen hier gezien, honderden. Ook bekenden, waarvan ik niet had verwacht dat ze hier ook naartoe zouden gaan" Hij vertelde ook dat er een aantal mensen zonder voedselpakket weer uit de loods kwamen en huiswaarts gingen. Mijn vriend merkte op dat het sommige mensen misschien te lang wachten was.

Eenmaal thuis gekomen zag ik dat ik in mijn tas dat er veel minder bruikbare spullen in zaten dan de vorige keer en dat was best een teleurstelling. Aan de andere kant, kan ik het begrijpen, ik denk dat de voedselbank van de één op de andere dag, tientallen cliënten er bij hebben gekregen en dan is het toch gewoon verdelen geblazen.

Voor mij is in ieder geval duidelijk geworden dat de vrijwilligers van de voedselbank deze taak niet alleen aankunnen, een handje vol op leeftijd zijnde vrijwilligers die meer dan 600 gezinnen willen voorzien van een voedselpakket.

Mijn vraag aan de beleidsmedewerker en de medewerker van de voedselbank die hier vandaag aanwezig zijn is:

Hoe kan de gemeente de vrijwilligers van de voedselbank helpen?

En: hoe kunnen wij als meedenkende burgers elkaar en de voedselbak helpen?

5. Afsluiting

Cor Bras bedankt de gasten voor hun inbreng en overhandigt hen als dank het boek 'Beschadigd maar niet geknakt'. De leden van de Deelnemersraad krijgen ter afsluiting van het jaar en als dank voor hun betrokkenheid een cadeaubon.